

„...ebbe bele lehetett szerelmesedni”

Beszélgetés Engler Imre egri színpadmesterrel

Szerencsés vagyok, mert szüleimmel gyerekkoromtól jártam színházba. Mindig rácsodálkoztam, hogy amikor a szünet után visszamenünk, más volt a színpad: bár idősebb fejjel elgondolkodtam, vajon hogyan csinálják, azért annyira komolyan nem foglalkoztatott, hogy munkaként gondoljak erre a világra – meséli Engler Imre, az Egri Gárdonyi Géza Színház színpadmestere, akivel több mint negyedszázados színházi pályájáról beszélgettünk.

– Hivatalosan nem alapító tag, de azok közé tartozik, akik a kezdetektől fogva erősítik a színházat.

A Miskolctól elszakadó egri színház első igazán önálló évadjának közepén, 1988. január 2-án tettem be ide a lábam. Azon a napon hárman-négyen érkeztünk a színházhoz. Akkor úgy működött a társulat, a kezdeti állapotok olyanok voltak, hogy ebbe bele lehetett szerelmesedni. Egy kicsi szoba volt a büfé, benne együtt mindenki, a tíz-egynéhány színész, meg a hasonló létszámú műszak, tájon együtt vittük a díszletfalat a színésszel. A társulat művészalloyához hasonlóan fel kellett építeni a műszaki csapatot is. S csak az a néhány ember tudta igazán, miről is szól a „színházcsinálás”, aki már dolgozott más társulatnál. De a többség – velem együtt – csak úgy beleszóppent.

– Ön honnan „csöppent”?

A vendéglátóiparból, bár az eredeti szakmám elektronikai műszerész, de abból akkor sem lehetett megélni. Gimnáziumi osztálytársam, Lázár Rita csábított ide, aki a mai napig rendezőasszisztense a színháznak. Díszítőbútorosként kezdtem, majd színpadmester-helyettesként beiskoláztak. Évekig a bútoros is hozzám tartozott, aztán hozzám került a kelléktár is, és a kettő összevontan rendezőtárként működött. Azt csináltam sokáig, majd egy tragédia folytán lettem színpadmester... Jól érzem itt magam, hiszen kreatív, alkotó munka a miénk.

– Mi mindenben kellett, kell kreatívnak lenni?

Az első időben még több pénz volt, jobban fel lehetett tölteni a raktárt, de aztán elkezdtek az átkárpitozásokat, a meglévőkből a barakcsolást... bútorra nagyon régen áldoztunk. Tárolni most jól tudunk, egy nagy raktárt bérünk, de korábban egyszerre több helyen is raktároztunk, ezért azt is észben kellett tartani, mi hol van. A díszleteket évekig megtartjuk, s figyelünk, mit lehet átfesteni, apró-cseprő átalakításokkal megváltoztatni. Az idei

Fotó: Dobos Klára

Annuskába például a tavalyi *Szent Johanna* falai lettek beépítve: fotótápétás festés került rájuk – megspóroltunk így egy fél erdőt.

Egyre többször dolgozunk vendégdíszlettel, a tavalyi *Játék a kastélyban* tere Kecskemétről, a *Hippolyt*, a *lakáj* Békéscsabáról jött át. Szolnok, Kecskemét hasonló adottságokkal rendelkezik, könnyen beférnek az onnan érkező díszletek. Aki nem műszaki ember, nem gondol arra, hogy a színpad adottságai mennyire eltérőek. Tavaly például a *Csókos asszony* díszlete a Thália Színházból került át a mi egyharmaddal kisebb színpadunkra. A rendező, Moravetz Levente egy darabig idegeskedett, hogy ebből nem lesz előadás, mert 15 perc alatt nem fogunk tudni átállni a második felvonásra. Végül bizonyos elemeket kihagytunk, úgy átkombináztuk, hogy teljesen más díszlet lett belőle.

– Melyek voltak a korábbi emlékezetes kihívások?

A legelső nagy kihívás az első munkám volt önálló színpadmesterként: az is a *Csókos asszony*. Az első átállás egy óra volt, mert akkor nem gondoltam, hogy az egészet előre meg kell szervezni, átgondoltan kell csoportosíta-

ni a falakat. Most már tervfogatáskor, gyártáskor kezdem végiggondolni, minek hová kell kerülnie. Hetekre előre tudom, mit hova fogunk pakolni, mit hova kell kivinni, mit kell behozni, hogy a munka ne szaladjon össze. Már csak azért se, mert ma már nem megengedhető, amit annak idején rendszeresen csináltunk, hogy reggel 7-től hajnali egyig bent voltunk. Amikor Franciaországban voltunk, az ottani színpadmester megtette, hogy amikor lejárt a munkaidő, lekapcsolta a villanyt. Maradt minden úgy, ahogy volt, mondván, majd holnap folytatjuk, ott nincs az, hogy maradjunk még egy félórát.

– A színház pár évvel ezelőtti felújítása, átépítése mennyiben segítette a munkájukat?

Sajnos nem sokban, mert sorra húzták le a tételeket. Szerettünk volna például a hátsó színpadra 3-4 új húzót, mert sokszor bejárászik az a tér is, ám maradtak a kézi húzók, kevés a gépi húzó, nem kaptunk ponthúzót, a forgószínpad vezérlése nem programozható. Az viszont nagyon jó, hogy lett stúdiószínpad.

– Mennyiben igényel más gondolkodást a stúdió a nagyszínpadhoz képest?

Sok mindenben nem, már csak azért sem, mert előtte működött itt szobaszínház. Már ott is nagyon érdekes dolgokat csináltunk: volt ott még vasúti sín is, kövekkel...

– A kortárs színház sok különleges szcenikai megoldást kíván...

Barta Dóra egyik koreográfiájában jég-szobrok voltak a színpadon, amit vízzel kellett elárasztani: több mint 100 négyzetméter töltöttünk fel 5 centiméter vastagon meleg vízzel, hogy a táncosok ne fázzanak meg. Már délután háromkor elkezdtük a vizet tartályba tölteni. 120 kilónyi jégtömbökből készültek a jég-szobrok, két egymás utáni előadást bírtak ki úgy, hogy éjszakára beburkoltuk őket. Reggelente 6-kor elindult az autó Pestre a jégtömbökért, délután 3-4-kor felvittük a színpadra. Ráadásul egy-egy szobor két részből állt, mert próbababák voltak beléjük fagyasztva. Bár össze voltak csapolva, mindig féltünk, hogy le ne csússzanak, nehogy baleset történjen. Megküzdöttünk vele, de hát attól szép ez a munka, hogy nem egy szalag mellett ülsz egész nap, és nem ugyanazt csinálod egyfolytában. Itt mindig van valami, amit ki kell találni.

Mikita Gábor